

Life + 'Triple E' project gestart in Limburg

© Istockphoto

Op 26 maart 2010 werd in Heusden-Zolder in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van Minister voor Leefmilieu en Natuur Joke Schauvliege, het officiële startschot gegeven voor een bijzonder samenwerkingsproject rond natuurbehoud: het Life+ Triple E project. Dat project zal in het Vijvergebied Midden Limburg de leefomgeving van Europees belangrijke diersoorten zoals Roerdomp en Boomkikker verbeteren. Aan het publiek wordt een boeiend verhaal verteld over de historiek, de viskweek, de vijvers, het Europese belang van het gebied en over samenwerking. Het project is uniek in zijn soort omwille van de bijzondere samenwerking tussen de diverse betrokken partijen uit het gebied - publieke en private - in het bijzonder met de private landeigenaren.

De term 'Triple E' wijst op de drie pijlers waarop dit project rust, nl. Ecologie, Economie en Educatie. Life+ projecten zijn op de eerste plaats gericht op het herstel van natuurgebieden. Maar om deze herstelmaatregelen ook een maatschappelijk aanvaard draagvlak te geven, wordt eveneens gezocht naar een economische meerwaarde. En via het educatieve luik wordt geprobeerd om alle bezoekers te overtuigen van de belangrijke natuurwaarde van dit gebied zodat zij begrijpen waarom de herstelmaatregelen nodig zijn.

“Triple E’ wijst op de drie pijlers
waarop dit project rust,
nl. Ecologie, Economie
en Educatie ...”

© Istockphotos

© Istockphotos

Wat houdt het Life+ Triple E project precies in?

Het project heeft 5 hoofddoelen:

1. Ecologische verbeteringen gericht op Europees belangrijke soorten zoals de Roerdomp en Boomkikker en habitattypes zoals heide
2. Een nauwe samenwerking aangaan met de private landeigenaren in het gebied en met alle andere betrokken partijen
3. Volgens een Triple E aanpak te werk gaan, wat staat voor een versterkt samengaan van Ecologie, Economie en Educatie
4. Het brede publiek informeren over de inspanningen rond het behoud van de Europese natuur en biodiversiteit
5. Een voorbeeldproject zijn voor Europa over de samenwerking met private landeigenaren in het beheer van Europees belangrijke natuur(gebieden)

- Een Roerdomp (*Botaurus stellaris*) bersend naar vis langs het riet
- Boomkikker (*Hyla arborea*)

Ecologische acties

Op het terrein zal de bezoeker merken dat er landschapelijk een aantal zaken zullen veranderen. Om de natuurwaarde van het gebied verder te verhogen zullen bijvoorbeeld aan meer dan 80 vijvers werken worden uitgevoerd zoals afgravingen, dijk- en oeverherstel en rietaanplanting. Het meest opvallende zal wellicht het openmaken van het landschap zijn waarbij op verschillende dijken - meer dan tien kilometer in totaal - bomen en struiken zullen worden verwijderd. Dit is belangrijk om enerzijds de dijken te beschermen tegen lekkage door wortelgroei en anderzijds om de vijver- en oevervegetatie opnieuw meer licht te bieden. Ook voor de Roerdomp zullen de vijvers zo toegankelijker worden omdat deze vogel open aanvliegroutes nodig heeft. Verwacht wordt dat dankzij al deze dijk- en vijverwerken maar liefst 15 koppels Roerdompen in het gebied een geschikte broedplek zullen vinden.

"... aan meer dan 80 vijvers werken worden uitgevoerd."

Naast deze grote vijverwerken zullen er ook kleinschaliger werken worden uitgevoerd voor de tweede doelsoort van het project, de Boomkikker. 20 geschikte voortplantingspoelen zullen aangelegd of verbeterd worden. Deze moeten open en zonnig zijn voor een goede opwarming en het water moet visvrij zijn om de overlevingskansen van de dikkopjes te maximaliseren. Tot slot zullen er ook in de zeer waardevolle natte en droge heidegebieden verbeteringswerken worden uitgevoerd zoals pluggen (afgraven van de bovenste laag) en terugdringen van overmatige houtopslag (bomen en struiken).

Situering van het projectgebied

Het project zal uitgevoerd worden in het Vijvergebied Midden Limburg of meerbepaald in 'de driehoek' gevormd door de N74 Hasselt-Zonhoven ten oosten, de E314 ten noorden en het Albertkanaal ten zuiden. Het gebied omvat de grootste concentratie aan vijvers in België met onder meer de vijvers van Terlaemen en Vogelsanck. Ook het domein Kiewit dat ten oosten van deze driehoek ligt is opgenomen. Het volledige projectgebied beslaat zo'n 4.500 ha en situeert zich binnen De Wijers. Het project De Wijers ging op 12 februari van start. Beide projecten zullen in nauwe samenwerking gebeuren.

Met de steun van de Europese Unie (Life+) en een budget van € 2,7 miljoen zal het project vier jaar lopen. Naast grootschalige terreinwerken zijn er ook heel wat communicatieve en educatieve acties voorzien.

Een verzameling 'schouder' van het project met projectcoördinator Arne Vandenbogaerde als tweede van links. Het kabinet Leefmilieu en Natuur vertegenwoordigd door Mevr. Iris Lauwaert, tweede van rechts.

Het Vijvergebied Midden Limburg

Communicatieve en educatieve acties

De inwoners en bezoekers van het gebied en de regio zullen maximaal op de hoogte worden gehouden van de inhoud en de voortgang van het project via o.a. speciale infovergaderingen, informatieborden op de plaatsen van de werken, een projectwebsite en de websites van de projectpartners en een jaarlijks projectkrantje zal aan zo'n 30.000 in- en omwonenden bedeed worden.

Voor de bezoeker brengt het project nog wat extra troeven met zich mee, namelijk extra wandelpaden, kijkhutten en -wanden, webcams op bijzondere plaatsen, interactieve tentoonstellingen in de gemeente Zonhoven en op het domein Kiewit, aangepaste wandelkaarten, een extra parking, extra informatieborden, gespecialiseerde gidsenwandelingen en een educatiepakket voor scholen. Er zal ook een videodocumentaire worden gemaakt over het project dat op Europees niveau als voorbeeldproject zal rondgaan om mensen te inspireren nauwer samen te werken voor het behoud van de Europese natuurwaarden. Tot slot zullen ook twee Europese conferenties over het project worden georganiseerd.

Een unieke samenwerking

Het is de eerste maal dat een natuurbehoudsproject van dergelijke omvang zoveel verschillende partijen verenigt en niet in het minst de groep van private landeigenaren. Maar liefst de helft van de natuurwerken zal uitgevoerd worden op privaat terrein. In totaal zullen 7 projectpartners acties uitvoeren in het project:

De European Landowners Organisation vzw (ELO) neemt de coördinatie op zich en voert een groot deel van de communicatieacties uit. De vzw Ontwikkeling Vijvergebied Midden Limburg (OVML) staat in voor de contacten met

de private landeigenaren en de ecologische werken die op hun terrein zullen worden uitgevoerd. Het Regionaal Landschap Lage Kempen (RLLK) voert enkele educatieve acties uit (een studie, een educatiepakket voor scholen, bijscholing voor gidsen, twee webcams in het gebied) en een aantal verbeteringen voor wandelaars (paden, borden, herkenningstekens en wandelkaarten). De vzw Limburgs Landschap zorgt voor enkele ecologische verbeteringswerken die gericht zijn op voornamelijk de boomkikker en natte en droge heide. De stad Hasselt zal op domein Kiewit enkele vijvers ecologisch verbeteren en een educatieve tentoonstelling over Natura2000 openen voor het brede publiek.

“Maar liefst de helft van de natuurwerken zal uitgevoerd worden op privaat terrein.”

De gemeente Zonhoven vertelt het verhaal van de bijzondere rol van viskweek in het gebied via een tentoonstelling en een wandelparcours rond de viskweekvijvers. Tot slot zorgt het Agentschap voor Natuur en Bos voor de uitvoering van de andere helft van de ecologische acties. Het ANB zal ook instaan voor de monitoring, de ecologische studies, het beheerplan, een studie rond communicatie, de extra parking en kijkhutten. Daarnaast zijn er nog 4 nauw betrokken waarnemende partners: de Provincie Limburg, de gemeente Heusden-Zolder, de Vlaamse Landmaatschappij en Natuurpunt Limburg. Zij helpen ervoor te zorgen dat het project in goede afstemming verloopt met andere belangrijke initiatieven en projecten in en rond het projectgebied zoals onder meer het project De Wijers.

© Istockphotos

Open landschap met heide

De Triple E aanpak

Na afloop van het project moeten de uitgevoerde verbeteringen uiteraard voor langere tijd in stand gehouden worden. Natuurbeheer is nog steeds een dienst die geld kost of een vrijwillig engagement vraagt. Maar een vrijwillig engagement is meestal slechts mogelijk dankzij de beschikbaarheid van inkomsten uit andere hoeken (bvb. subsidies, erfenis, uitkering, verkoop, diensten, etc.). Dit is gelijk opgaand voor een landeigenaar zowel als bijvoorbeeld voor een vrijwilliger uit de stad. Met de 'Triple E' aanpak wil het project extra aandacht schenken aan het belang van het samengaan van ecologie en economie en de sleutelrol die educatie daarin speelt. Bijvoorbeeld: een vijver wordt minder rendabel voor een viskweker wanneer er teveel riet in het midden groeit. Door de overmatige begroeiing van wilgen op de oever van de vijver te verwijderen kan het riet verplaatst worden naar de oevers en wordt de vijver beter voor de Roerdomp (ecologie) en voor de viskweker (economie). Dankzij de uitgewisselde ervaring en kennis (educatie) komt men tot dergelijke oplossingen. Zo wordt bij elke actie nagegaan hoe de relatie tot de Triple E is en hoe die verbeterd kan worden en waar nog meer potentieel voor de toekomst ligt.

*Meer info: Arne Vanden BOGAERDE
02 234 30 00, rural2@elo.org*

- De gerestaureerde Kluis van Bolderberg
- Voorzitter Thierry de l'Escaille van ELO opent
- Officiële start van het project door Mevr. Iris Lauwaert van het kabinet van Minister Schauwliege